

„AZ ÚT MAGA A CÉL” TERMÉSZETTUDOMÁNYOS KONFERENCIA - RÉSZLETES PROGRAM

14:00–14:30: Megnyitó

Plesovszkiné Ujfaluczki Judit
Szegedi Tankerületi Központ igazgatója

Korom Erzsébet
Neveléstudományi Intézet tanszékvezető egyetemi docense

Fodorné Dóda Katalin
Szegedi Arany János Általános Iskola igazgatója

14:30–15:45: Szekciók

1. Jógyakorlatok a biológia, a fizika és a kémia tanításában

A diákok mint kis tudósok

Radnóti Katalin
ELTE, Természettudományi Kar
Hasznosi Tamásné
Sashalmi Tanoda Általános Iskola

Az előadás egy olyan oktatási kísérletről számol be, melynek célja a természettudományos szemlélet fejlesztése, az ismeretszerzés menetének támogatása és a tanulók gondolkodásának fejlesztése volt az általános iskolai fizikatanítás során. A hőtan témakör tanításához több érdekes feladatot, foglalkozástervet fejlesztettünk ki, melyeket kipróbáltunk kísérleti és kontrollcsoportos vizsgálatunkban. A munka során a fizika tanulásának/oktatásának szemléletét úgy kívántuk alakítani, amelyben a diákok kis kutatóknak érezhették magukat, átélve a megismerési folyamat örömeit és nehézségeit.

Természetismereti játékok a biológia tanításában

Hégető Katalin
József Attila Általános Iskola, Csíkszereda, SZTE Neveléstudományi Doktori Iskola

Az előadás játékokat, jógyakorlatokat mutat be az ökoszisztéma, táplálékhálózat és környezeti nevelés témakörökben. A természetismereti játékok segítik a tanulók érdeklődésének fenntartását, fejlesztik a megfigyelőképességet és elősegítik a gyakorlati tapasztalatok megszerzését. Ökológiai fogalmakat tanítanak meg, segítik az összefüggések megértését az ökológiai rendszerekben.

Nincs „sótlan” tantárgy. Interdiszciplináris projekt és a mindennapi élet ihlette számfeladatok a Sóvidékről

Sógor Csilla Zsuzsa
Babeş-Bolyai Tudományegyetem, Kolozsvár

Az előadás egy megvalósított projektet mutat be, aminek a középpontjában a kősó áll (só a kémiában, a fizikában, a biológiában, az irodalomban, a történelemben, a földrajzban). A projekt egyes elemeinek megvalósításában több oktatási, tanulásszervezési módszer is helyet kapott, például mozaikmódszer, játékosítás, kísérletezés. A számítási feladatokat is

a sóskút vizéből merítettem: mit jelent a nagymama által használt mértékegység, a „löttyintés”, illetve a „megfelelően sós” víz a káposzta savanyításához.

2. Értékelés, fejlesztés, tehetséggondozás

A természettudományi tudás személyre-szabott komplex fejlesztését támogató eDia- és eLea-rendszer

Molnár Gyöngyvér

*SZTE Neveléstudományi Intézet, MTA-SZTE Digitális Tanulási Technológiák
Kutatócsoport*

A természettudományok oktatásának három fő célkitűzése: (1) a természettudományok által felhalmozott és rendszerezett diszciplináris tudás közvetítése, (2) iskolán kívüli hasznosítható, alkalmazható tudás kialakítása, (3) az értelem, a tanulók szellemének kiművelése, tantárgyspecifikus és általános gondolkodási képességeinek fejlesztése. E célok az elmúlt évtizedekben egymással versengve jelentek meg, holott egyidejű, egymást erősítő, támogató, a diákok fejlettségi szintjét figyelembe vevő iskolai jelenlétükkel érhető el a leghatékonyabb fejlesztés. Az előadás keretein belül bemutatásra kerülő diagnosztikus értékelési (eDia) és fejlesztési (eLea) rendszerek támogatják a pedagógusokat e fejlesztési célok párhuzamos és minél inkább személyre szabott megvalósításában.

A tehetséggondozó biológiaoktatás céljai a Radnótiban

Bán Sándor

Radnóti Miklós Kísérleti Gimnázium, Szeged

A Radnóti Miklós Kísérleti Gimnáziumot a hazai biológiaoktatás egyik fellegváraként tartják számon. Az előadás azokat a pedagógiai célokat mutatja be, amelyek mentén a speciális biológiatagozaton megszervezik az oktató-nevelő munkát. Az előadás kitér arra, hogy milyen tevékenységeket végeznek a diákok rendszerszemléletének és vezetői képességének fejlesztése érdekében.

Természettudományos gondolkodást és a kutatói készségeket fejlesztő programok

Korom Erzsébet

*SZTE Neveléstudományi Intézet, MTA-SZTE Digitális Tanulási Technológiák
Kutatócsoport*

Az előadás az MTA-SZTE Természettudomány Tanítása Kutatócsoport, valamint az MTA-SZTE Digitális Tanulási Technológiák Kutatócsoport keretében megvalósított fejlesztőprogramokról és azok eredményeiről számol be. A fejlesztőprogramok a természettudományos tantárgyak tanításába illeszthetők, és a természettudományok tanulásához szükséges gondolkodási képességek (pl. analógiás gondolkodás), valamint a kutatási készségek fejlesztésére irányulnak. A tanulók aktív tevékenységére épülő oktatási módszereket alkalmaznak, mint például a kutatásalapú tanulást, a tutor általi társas tanulást vagy a digitálisjáték-alapú tanulást.

3. Az iskolán kívüli tanulás lehetőségei I.

A klímaváltozás pedagógiája

Bojtos Ferenc

CSEMETE Egyesület

Az előadás bemutatja azokat a kihívásokat és feladatokat, amelyeket a klímaváltozás intéz a pedagógus kollégák felé. Kitér e téma tanórai keretek közé való beillesztésének lehetőségeire, valamint a gyakorlatban is alkalmazható iskolazöldítési jó példákra, ötletekre.

IDŐSPIRÁL ÉLMÉNYKÖZPONT – Ahol a tudományok életre kelnek!

Forgolányi Rózsa Péter Tibor
IDŐSPIRÁL Élményközpont

A Hódmezővásárhelyi Szent István Általános Iskola elhivatott a természettudományos oktatás eredményességének, minőségének javítása terén. A jelenleg elérhető technológiák lehetőséget adnak arra, hogy a természettudományos ismereteket hatékonyabban mutassuk be a diákoknak, és a tananyagot egy olyan többdimenziós térbe helyezzük. Az úrkutatás, az úrhajózás szinte minden gyermek figyelmét, fantáziáját felkelti, így megfelelő közege lehet a természettudományok rendhagyó bemutatásának és a megszerzett ismeretek alkalmazásának. Iskolánk úrkadét programjának kiemelt szinterei az Alfa Bázis és az Időspirál Élményközpont.

Etettél-e már zsiráfot?

Rozgonyi Ildikó
Szegedi Vadaspark

Az előadás bemutatja a Szegedi Vadaspark zoopedagógiai foglalkozásait. Ismerteti a foglalkozások típusait, témáit. Példákat mutat arra, hogyan tudják kihasználni a Vadaspark adta lehetőségeket, hogyan teszik interaktívvá a foglalkozásokat.

15:45–16:10: Büfé, bemutatók az alulában

A standokon lehetőség nyílik az SZTE Fűvészkert, a Szegedi Vadaspark, a CSEMETE Egyesület, az SZTE JGYPK Interaktív Természetismereti Tudástár, valamint a Radnóti Miklós Kísérleti Gimnázium programkínálatának megismerésére.

16:10–17:00: Szekciók

1. Iskolai szintű projektek

A gondolattól a megvalósulásig – Madárbarát kert és a tudomány kapcsolata a Szegedi Arany János Ált. Iskolában

Ilosvay Gábor
Szegedi Arany János Általános Iskola

Az Arany János Általános Iskola több éve foglalkozik a tanulók természettudományos gondolkodásának fejlesztésével. Az előadásban szó lesz ezen többirányú tevékenységeinkről, a kiindulási ötletektől a megvalósuláson át a lehetséges továbbfejlesztésig.

Vidd vásárra a tudásodat!

Bacsa Éva
Kiss Bálint Református Általános Iskola, Szentés

A 21. században a tanulásnak már csak töredéke történik az iskola falain belül, a tanítási órákon. A digitális világ kitágította a határokat, és az iskolának egyre inkább az a dolga, hogy a szükséges és releváns készségeket (pl. önálló tanulás, problémamegoldás, információszerzés) kialakítsa, valamint olyan tanulási környezetet teremtsen, ahol a diákok ezeket gyakorolhatják. Az új kihívásra válaszolva iskolánkban tíz évvel ezelőtt hoztuk létre hagyományteremtő céllal a Tudásvásárt, amely formáját tekintve hasonlóságot mutat az amerikai iskolákban hagyományokkal rendelkező Science Fair Day programmal, tartalmát tekintve pedig a kutatásalapú tanulás elméleti modelljére épül. A Tudásvásár az elmúlt években stabil, letisztult és elfogadott programmá vált iskolánk életében, olyan megmérettetés, amelyen minden diák részt vehet tanulmányi eredményességétől függetlenül, s amelyet az egyéni érdeklődés, a kreativitás, az aktív tanulás és alkotómunka jellemez.

2. Természettudományos foglalkozások, a tudomány működése

Kisiskolás diákok a SzeReTeD Laborban

Csiszár Imre

SZTE Báthory István Gyakorló Gimnázium és Általános Iskola SzeReTeD Laboratórium

Az előadásban áttekintjük azt az utunkat, mely az elmúlt 10 évben a SzeReTeD Laborban az ösztönös tudománynépszerűsítő tevékenységtől a tudatos gondolkodásfejlesztés felé vezet. Rámutatunk arra, hogy miért lehet fontos a szaktárgyi oktatást megelőző időszakban a diákok természettudományos gondolkodásának és kutatási készségeinek fejlesztése. Bemutatjuk a Szegedi Regionális Természettudományos Diáklaboratóriumban szervezett, három tanéve működő Kisiskoláskori Természettudományos Fejlesztőprogramot.

Hogyan működik a tudomány? Hogyan dolgoznak a tudósok? – A tudományos szemlélet kialakításának fontossága az általános iskolában

Nagy Márió Tibor

*SZTE Neveléstudományi Intézet, MTA-SZTE Digitális Tanulási Technológiák
Kutatócsoport*

Az előadás célja, hogy rávilágítson arra, miért fontos a természettudományos nevelés során megmutatni, hogyan működik a természettudomány, hogyan keletkezik az a tudományos tudás, melyet a tanulók az iskolában tanulnak, és miért fontos a tudósok és kutatók munkája a társadalmi jólétünk szempontjából. Az előadás e témák tanórai integrációs lehetőségeire ad ötleteket néhány konkrét példán keresztül.

3. Az iskolán kívüli tanulás lehetőségei II.

SZTE JGYPK Interaktív Természetismereti Tudástár mint az élményközpontú természettudományos oktatás színtere

Csehó Gábor

SZTE JGYPK Interaktív Természetismereti Tudástár

Az előadás bemutatja a Szegedi Tudományegyetem Juhász Gyula Pedagógusképző Kar Interaktív Természetismereti Tudástárát, ahol a gyerekek megismerkedhetnek a neves tudósok által összegyűjtött vagy készített, természettudományokkal kapcsolatos kiállítási tárgyakkal, illetve rövid időre kis tudóssá válhatnak, és belekóstolhat a hétköznapi tudományok rejtelseibe. Mikroszkóp alatt ismerkedhetnek a természet parányi élőlényeivel, és játékaikat kipróbálva önfeledten szerezhhetnek új ismereteket.

Füvészkert, a megelevenedő biológia tankönyv – környezeti nevelési lehetőségek kisiskolásoknak és nagyobbaknak a növényvilágon keresztül

Németh Anikó

SZTE Füvészkert

A Füvészkertbe közel 20 éve érkeznek iskolás gyerekcsoportok különböző növényekkel, állatokkal és az élővilággal kapcsolatos tematikus foglalkozásokra. Az évi több száz foglalkozás a kínálatunkból választható témákat érinti vagy egyedi tartalmi igényeket fed le a pedagógusokkal egyeztetve. A növényvilágon keresztül a gyerekek nemcsak tárgyi tudást kapnak, de a természet- és környezetvédelmi problémákra érzékenyebbé válnak, összefüggésekre jöhetnek rá, élményekben gazdagodnak.

17:00–17:30: Bemutatók az alulában

Az IDŐSPIRÁL Élményközpont eszközbemutatója: A Csillagösvényen Űrkadét Program számára fejlesztett VR alkalmazás, a Spacewalk, illetve a HoloLens eszköz használata

17:30: A konferencia zárása